

વેદાનધીત્ય વેદો વા વેદં વાઙ્મિ યથાક્રમમ્ ।
અવિપ્લુતબ્રહ્મચર્યો ગૃહસ્થાશ્રમમાવસેત્ ॥

મનુસ્મૃતિ ૨(૨)

બ્રહ્મચર્ય ધારણ કરીને ચાર, ત્રણ, બે અથવા એક વેદને યથાવત્ ભણીને તથા અખંડિત બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરીને પછી ગૃહસ્થાશ્રમ ધારણ કરવો. અર્થાત્ ગૃહસ્થાશ્રમમાં પ્રવેશ કરવો.

તંત્રી સ્થાનેથી...

પતિની સામે ખોટા કેસોની સંખ્યામાં નોંધપાત્ર વધારો

ચિંતાજનક પ્રવાહના ભાગરૂપે નવી વિગત સપાટી ઉપર આવી છે. જાણવા મળેલી માહિતી મુજબ પતિ સામે ખોટા કેસ દાખલ કરનાર મહિલાઓની સંખ્યામાં નોંધપાત્ર વધારો થઈ રહ્યો છે. પતિ અને તેમના સસરા સામે બળાત્કારની ફરિયાદો જે ખોટી છે તેવી ફરિયાદોમાં વધારો નોંધાયો છે. લોકસભામાં આ અંગેની માહિતી આપતા ગૃહરાજ્યમંત્રી હરિભાઈ ચૌધરીએ કહ્યું હતું કે, આઈપીસીની કલમ ૪૮૮એ હેઠળ ૨૦૧૧-૧૩ વચ્ચેના ગાળામાં મહિલા દ્વારા પતિ અને સસરા સામે અત્યાચારના ૩૧૨૮૨ કેસો દાખલ કરવામાં આવી ચુક્યા છે જે ખોટા અથવા તો ભુલથી કાયદા સાથે ચેડા કરીને નોંધવામાં આવ્યા હતા. પોલીસ તપાસમાં આ અંગેની વિગત સપાટી ઉપર આવી હતી. છેલ્લા થોડાક વર્ષમાં ૪૮૮એ હેઠળ ખોટા કેસોની સંખ્યા સતત વધી છે. આંકડા આ બાબતની સાબિતી આપે છે. આવી જ રીતે આઈપીસીની કલમ ૫૦૮ હેઠળ મહિલાની અંગતતા સામે અપમાન થાય તેવા ૧૨૦૭ કેસો નોંધાયા છે જે પોલીસ તપાસમાં ખોટા સાબિત થયા છે. કલમ ૫૦૮ હેઠળ કેસોની સંખ્યા ૨૦૧૧માં ૩૮૬ હતી જે વધીને ૨૦૧૩માં ૪૮૬ થઈ છે. એનસીઆરબીના આંકડા દર્શાવે છે કે, ભારતમાં નોંધાયેલા બળાત્કારના કેસોની સંખ્યામાં પણ વધારો થયો છે. ૨૦૧૩માં આ સંખ્યા ૩૩૭૦૭ થઈ છે. ભોગ બનેલી મોટાભાગની મહિલાઓની વય ૧૮-૩૦ વર્ષની વચ્ચે નોંધાઈ છે. ખોટા કેસો બદલો લેવાની ભાવના સાથે કરવામાં આવ્યા છે. બનાવટી કેસો પાછળ ખતરનાક ઈરાદાઓ પણ રહેલા છે. ગયા વર્ષે ડિસેમ્બર મહિનામાં સુપ્રીમ કોર્ટે ઠેરવ્યું હતું કે, કલમ ૪૮૮એ હેઠળ ખોટી રીતે અત્યાચારના કેસો લગના ભંગાણ તરફ દોરી જાય છે. જોથરીએ કહ્યું હતું કે, આ પ્રકારના દૂષણને રોકવાની તાકિદની જરૂર છે.

શું તમે જાણો છો ?

- ભારતના બંધારણ ઘડતરની કામગીરી બે વર્ષ, અગિયાર માસ અને અઠાર દિવસ ચાલી હતી.
- વસ્તી ગણતરી દર દસ વર્ષ થાય છે.
- કેન્દ્ર શાસ્ત્ર પ્રદેશો પૈકી લક્ષદ્વીપની વસ્તી સૌથી ઓછી છે.
- સર્વોચ્ચ અદાલતના ન્યાયાધીશ તરીકેની નિમણૂક માટે વ્યક્તિને વડી અદાલતના ન્યાયાધીશ તરીકે ૫ વર્ષનો અનુભવ હોવો જરૂરી છે.
- ગાંધીજીને 'બાપુ' નું બિરુદ ચંપારણ સત્યાગ્રહમાં મળ્યું હતું.
- હાલનું વડનગર પ્રાચીનકાળમાં આનર્ત પુર નામે ઓળખાતું હતું.
- ગુજરાતમાં એસ.એસ.સી.ઈ. બોર્ડની શરૂઆત ઈ.સ. ૧૯૭૨માં થઈ હતી.
- ગીરા ધોધ ડાંગ જિલ્લામાં આવેલો છે.
- સંસ્કૃત અલંકાર શાસ્ત્રનો સુપ્રસિદ્ધ ગ્રંથ 'કાવ્ય મિમાંસા' પાટણમાં સચવાયેલો છે.
- ગુજરાતનું બાલમંદિર પ્રથમ વસોમાં શરૂ થયું હતું.
- રવિન્દ્રનાથ ટાગોર નોબેલ પારિતોષિક જીતનાર પ્રથમ ભારતીય હતા.
- ડૉ. એસ. રાધાકૃષ્ણનને પ્રથમ ભારત રત્ન સન્માન આપવામાં આવ્યું હતું.
- 'રાષ્ટ્રીય ખેલ દિન' મેજર ધ્યાનચંદની યાદમાં મનાવવામાં આવે છે.
- 'સેના દિવસ' ૧૫મી જાન્યુઆરીએ મનાવવામાં આવે છે.
- વિદેશમાં ક્રાંતિકારી પ્રવૃત્તિને દોરવણી આપનાર પ્રસિદ્ધ ક્રાંતિકારી શ્યામજી કૃષ્ણ વર્મા જૂનાગઢ રાજ્યના દિવાન તરીકે રહ્યા હતા.
- અમદાવાદમાં સૌપ્રથમ કન્યાશાળા હરકુંવર શેઠાણીએ સ્થાપી હતી.
- પ્રથમ 'સાફ' (દક્ષિણ એશિયા રમતોત્સવ) કાઠમંડુમાં યોજાયો હતો.
- ડૉ. આંબેડકરે તેમના ૨ લાખ અનુયાયીઓ સાથે ઈ.સ. ૧૯૫૬માં નાગપુર ખાતે બૌદ્ધ ધર્મની દિક્ષા લીધી હતી.
- મોટોરોલા કંપનીએ દુનિયાનો પહેલો મોબાઈલ ફોન માર્કેટમાં ઉતાર્યો હતો.
- હવા ફરેલા ટાયરની શોધ કરનાર ડનલોપનો મૂળ વ્યવસાય પશુચિકિત્સકનો હતો.

ધ્યાનાવસ્થામાં યોગાભ્યાસી શબ્દ-પ્રમાણ વડે જ ઈશ્વરની મન દ્વારા ખોજ કરે છે

સ પર્યાગાચ્છુક્રમકાયમવ્રણમસ્નાવિરં
શુદ્ધમપાવિદ્ધં કવિર્મનીષી ।
પરિભૂઃ સ્વયમ્ભૂયાંથાતથ્યતોડર્થાન્
વ્યદધાચ્છાશ્વતીમ્યઃ સમાખ્યઃ ॥

ચતુર્વેદ ॥ ૪૦૧ મં.સં.-૮

પદાર્થ :- સઃ = તે પરમાત્મા, પરિ-અગાત્ = સર્વવ્યાપક, શુક્મ્ = અત્યંત ઉજ્જવળ, અકાયમ્ = શરીરરહિત (નિરાકાર), અવ્રણમ્ = વ્રણ અથવા છિદ્રરહિત (ક્ષતરહિત), અસ્નાવિરં = નસ-નાડીઓથી રહિત, શુદ્ધમ્ = નિર્મળ, અપાવિદ્ધમ્ = નિષ્પાપ, કવિઃ = સર્વજ્ઞ (કાન્તદર્શી), મનીષી = અન્તર્યામી (પૂર્ણજ્ઞાની), પરિભૂઃ = દુષ્ટોને પરાભૂત કે દંડવિધાન વડે નિયંત્રણમાં રાખવાવાળા, સ્વયમ્ભૂઃ = સ્વયંસિદ્ધ (અજન્મા), શાશ્વતીભ્યઃ = નિત્ય (સનાતન) સમાભ્યઃ = પ્રજાઓ માટે (શાશ્વતીભ્યઃ સમાભ્યઃ = સનાતન પ્રજા માટે) યાથાતથ્યતઃ = ઠીક-ઠીક, અર્થાન્ = આવશ્યક પદાર્થોનાં વ્યદાત્ = વિધાન કરે છે.

(ગતાંકથી ચાલુ)

વિપરીત = ભ્રાન્તિયુક્ત વ્યક્તિનું જીવન અર્થહીન = સામર્થ્યહીન છે. આવા વ્યક્તિઓની પ્રવૃત્તિ સામર્થ્યયુક્ત નથી હોતી. અર્થ ગ્રહણ કરનાર વ્યક્તિની પ્રવૃત્તિ સાર્થક હોય છે, અર્થાત્ આવા વ્યક્તિની ચેષ્ટા સફળ = ફળ સાથે કર્તાનું સમ્બન્ધ સ્થાપિત કરે છે. સુખ આપનારી વસ્તુને 'સુખદા' અને દુઃખ આપનારી વસ્તુને 'દુઃખદા' જ માનવું તે વિવેક છે.

પોતાના ચિત્ત = મનમાં સત્તાત્મક પદાર્થોના યથાર્થ શાબ્દિક જ્ઞાન ધારણ કરનાર જ તેના આધારે સંશોધન = ખોજ કરતો - કરતો અર્થ-બોધ સુધી પહોંચી જાય છે. આવા સાધકોનાં ચિત્તમાં 'સદ્બુત્તમર્થ પ્રજ્ઞોત્થતિ' સત્તાત્મક દ્રવ્યો = પદાર્થોનાં યથાર્થ સ્વરૂપ પ્રકાશિત થાય છે. પદાર્થ વિશે વિપરીત શબ્દ-જ્ઞાન ધરાવતાં સાધકોનાં મનમાં યથાર્થનું પ્રકાશન તો થતું જ નથી, પરંતુ ઉત્તરોત્તર વધારેને વધારે અંધકારમાં જ/અડવચ્ચમાં જતો રહે છે, પરિણામે દુઃખરૂપ અન્યયોનિયોને પ્રાપ્ત કરી નાનાવિદ્યુત્ દુઃખો અનિવાર્ય રીતે ભોગવવા પડે છે.

'સ્થૂળભુક્ત' લોકો પણ સ્થૂળ પદાર્થોમાં વર્તમાન અર્થોને જાણીને યથાયોગ્ય પ્રયોગ કરીને સ્થૂળ - ભોક્તા બને છે. સ્થૂળ અર્થોને જો વિપરીત રીતે જાણી પ્રયોગ કરવામાં આવે તો તેમનાં દુઃખદ દુષ્પરિણમથી બચી શકાય નહિ. અગ્નિમાં પાણીની અને પાણીમાં અગ્નિ અર્થોની ભાવના કરવી અયોગ્ય ભાવના છે. આવી ભાવનાવાળા વિપરીત ભાવનાવાળા થવાના કારણે જ અશ્રદ્ધાળુ છે. 'શ્રદ્ધાળુ' પદાર્થોનાં સત્યગુણો = યથાર્થ 'અન્વેષક' છે. અશ્રદ્ધાળુ અંધકારમાં વિચરતો 'પશુ' છે.

પ્રમાણ વડે જ અર્થ-ખોજ સંભવ છે. આ વેદમંત્ર ઈશ્વરીય તત્વની ખોજ માટે 'પ્રમાણ' છે. વેદવાણી સ્વતઃપ્રમાણ હોવાથી બ્રહ્માંડના દરેક પદાર્થોની અંદર ગૂઢ રીતે સમાયેલાં અર્થોની ખોજ માટે અનિવાર્ય નિમિત્ત છે. ઈશ્વર વિશે શબ્દ-પ્રમાણની ભૂમિકા ભજવતાં દરેક શબ્દ ઈશ્વરીય ગુણોની ઉપલબ્ધિ માટેના પ્રમાણભૂત સાધન છે. તત્ત્વ નાચકઃ પ્રણવઃ = તે પરમાત્માના વાચક શબ્દો ગુણવાચક છે. નામ અને નામીનાં સમ્બન્ધ, નિત્ય-પદાર્થો માટે તો નિત્ય જ છે. પરમાત્માનાં દરેક નામ અને નામ પ્રમાણેનાં અર્થો સાથે સમવાય સમ્બન્ધ છે. ઈશ્વરીય ગુણોની સમ્પત્તિની ઓષણ રાખવાવાળા સાધકને ગુણ વાચક શબ્દોની આવૃત્તિ યથાર્થ અર્થભાવના વડે કરવાથી 'સાધના' ફળદાયિની (અર્થમાત્ર નિર્માસ) નીવડે છે, તન્મજ્જ્વલદર્શનાવનમ્ = વાચક શબ્દો અર્થ પ્રાપ્તિ = ગુણ પ્રાપ્તિ = ઈશ્વર પ્રાપ્તિનાં સાધનો છે. પ્રમાણઃ અર્થ પરીક્ષણ = શબ્દ પ્રમાણ વડે પરમાત્માની ખોજ કરનાર એક દિવસ અર્થમાત્રમાં અવસ્થિત થશે જ. તદ્વા દ્રષ્ટઃ સ્વરુપેઽવસ્થાનમ્ = ચિત્ત-નિરોધની સ્થિતિમાં પરમાત્માના આનંદ વગેરે ગુણોમાં યોગીની સ્થિતિ = યથાર્થ ઈશ્વરીય સ્વરૂપમાં સ્થિતિ હોય છે.

ધ્યાનાવસ્થામાં યોગાભ્યાસી શબ્દ-પ્રમાણ વડે જ ઈશ્વરની મન દ્વારા ખોજ કરે છે. આ જ 'ધ્યાન' ની પરિપક્વ અવસ્થા અર્થવત્ બની જાય છે, ત્યારે સમાધિની અવસ્થા પ્રાપ્ત થઈ જાય છે. ધ્યાનમાં પ્રમાણરૂપ શબ્દ જો અયથાર્થ = વિપરીત = મિથ્યા હશે તો સમાધિ સુધી જયાની બાત તો તદ્દન અસંભવ છે, પરંતુ તેનાથી વિપરીત ગાંડપણની સ્થિતિ તો અવશ્ય પ્રાપ્ત થશે જ. માનવીય મસ્તિષ્કનું પ્રયોગ જ્ઞાન-વિજ્ઞાનની ગવેષણા અર્થે જો કરવામાં આવશે તો તે અનુકૂળ બની સાધકને લક્ષ્ય સુધી પહોંચાડવામાં સહાયક સાધન બનશે, અન્યથા જો એને વિપરીત માર્ગ પ્રયોગ કરવામાં આવશે તો તેનામાં વિપરીત અર્થોનું પરાવર્તન થશે, પરિણામે 'ગહન તમયુક્ત અન્ધકાર' સિવાય કંઈ નહિ મળે, જીવન નિરર્થક બની નિષ્પ્રયોજન પુરવાર થશે.

અશુદ્ધિ = અવિદ્યા વગેરેનું ક્ષય = નાશ વિદ્યા દ્વારા સંભવ છે. અવિદ્યાનો નાશ થાય પછી જ સાધનકના જ્ઞાનમાં કમશઃ વૃદ્ધિ થાય છે. આ વૃદ્ધિ 'વિવેકખ્યાતિ' પર્યન્ત થતી જ રહે છે. 'વિવેકખ્યાતિ' અશુદ્ધ જ્ઞાન વડે કદાપિ સંભવ નથી. વિવેક ખ્યાતિની સ્થિતિમાં વ્યક્તિ આત્મા, પરમાત્મા અને પ્રકૃતિનાં યથાર્થ સ્વરૂપનું દર્શન કરવા સમર્થ બને છે.

અવિદ્યાના કારણે સાંસારિક વ્યક્તિ દશ્ય 'સ્વ' ને જ પોતાનો ધ્યેય પદાર્થ માની તેમની સાથે ભોગ ભાવથી સંયુક્ત રહે છે. આને જ સ્વ-સ્વામી સંબન્ધ કહેવાય. અવિદ્યાનો સંયોગ સ્વામીને 'સ્વ' સાથે જકડી રાખે છે. વિદ્યાનો સંયોગ 'સ્વ' સાથે વિયોગ કરાવી પુરુષોત્તમ સાતે સંયોગ કરાવી દે છે. બાધારહિત = અવિદ્યા કે મિથ્યાજ્ઞાન નષ્ટ થયા પછી, વૈરાગ્ય દૃઢ અને નિર્દોષ થયા પછી, પ્રકૃતિ અને પુરુષની ભિન્નતાનું બોધ થઈ જતાં દુઃખનું સમ્પૂર્ણ નાશ થઈ જાય છે અને અત્યંત આનંદની પ્રાપ્તિ થઈ જાય છે.

વિશુદ્ધ શબ્દજ્ઞાન વગર ઉપરોક્ત કેવલ્ય = મોક્ષની સ્થિતિ પ્રાપ્ય નથી. આ વેદમંત્રમાં ઈશ્વર વિશેના શબ્દો જો ધ્યાનમાં સાધન બનાવવામાં આવે તો ધીરે-ધીરે અશુદ્ધિનો નાશ થતાં કમાનુસાર પરોક્ષ ઈશ્વર પ્રત્યે વિશેષ રૂચિમાં અભિવર્ધન થવા લાગે છે. આ મંત્રમાં ઈશ્વરમાં સમન્વિત ગુણોનાં 'વાચક' નામો પણ છે અને જે ગુણોથી તે રહિત છે, તેવા શબ્દો એટલે કે નિષેધવાચક શબ્દો પણ છે. 'વિહિત' અને 'નિષેધ' બંનેનું સમ્યક્ જ્ઞાન કરાવી વિહિત પ્રત્યે ગ્રહણાત્મક ઈચ્છા અને નિષેધાત્મક પ્રત્યે અનિચ્છા ઉત્પન્ન કરવાની વેદવાણીનો સંકેત હોય, તેવું લાગે છે. 'વિહિત' ગુણવાચક શબ્દો વડે પરમાત્માનાં ગુણોનું ચિન્તન સગુણ ઉપાસના છે, અને નિષેધાત્મક શબ્દો વડે ઈશ્વરમાં નિષેધ ગુણોનાં એટલે નિરોધ = અભાવની ભાવના કરવી, ઈશ્વરની નિર્ગુણ ઉપાસના છે. 'સગુણ ઉપાસના' વિદ્યેયાત્મક હોવાથી વ્યક્તિ = સાધકની આત્મિક શક્તિની સાથે જ્ઞાન, બળ ને ઉત્સાહમાં વૃદ્ધિ કરે છે. નિર્ગુણ ઉપાસનાથી ઈશ્વર પ્રત્યે અન્ય

યુક્ત એક અલગ શાશ્વતી ચૈતન્યની સત્તા પણ છે, જે સંખ્યામાં અનેકો છે. શાશ્વતીભ્યઃ સમાભ્યઃ = શાશ્વતી પ્રજાઓ માટે તે પરમાત્મા વિવિધ પ્રયોજનો સિદ્ધ કરવા આ જગતનું નિર્માણ કરે છે. શાશ્વતીભ્યઃ સમાભ્યઃ = વ્યાકરણની દૃષ્ટિએ યતુર્થોવિભક્તિ બહુવચનમાં છે. સમાભ્યઃ = પ્રજાઓ માટે, શાશ્વતીભ્યઃ = પ્રજા માટે વપરાયેલો વિશેષણ છે. એટલે સનાતન જગત, જગતના ભોક્તા અને જગતના સર્જવ, આ ત્રણેયની સત્તાનો સ્પષ્ટ સંકેત વેદમંત્રમાં છે. વ્યદધાત્ = આવશ્યક પદાર્થોનું વિધાન કરવું એટલે વિધિપૂર્વક અને બુદ્ધિપૂર્વક શાશ્વતી પ્રજા = જીવાત્માઓનાં કલ્યાણર્થે બ્રહ્માંડની સૃષ્ટિ કરવી. જગત સૃષ્ટિનું પ્રયોજન શું છે ? સૃષ્ટિ સર્જન માટેની મૂળ સામગ્રી (Material Cause) = ઉપાદાન કારણ શું છે ? ઉપાદાન કારણને કાર્યરૂપમાં ઉપસ્થિત કરનાર નિમિત્ત ચૈતન્ય કોણ છે ? સૃષ્ટિમાં અસ્તિત્વ ધરાવનાર પદાર્થોનાં ભોક્તા કોણ છે ? સૂર્ય, ચન્દ્ર, પૃથ્વી, અગ્નિ, વાયુ, ગ્રહો, નક્ષત્રો, પહાડો, નદીઓ, તમામ પ્રકારના પાદ-પદાર્થો વગેરે કોણ માટે છે ? શું સૂર્ય પોતાનાં માટે પ્રકાશે છે ? અગ્નિ, વિદ્યુત પોતાનાં માટે છે ? આ બધાં જ પ્રશ્નોનાં જવાબ આ વેદમંત્રમાં સરખતાથી મેળવી શકાય છે.

જગતનાં કારણરૂપ પ્રકૃતિ (ઉપાદાન પદાર્થ) ને નિમિત્ત કર્તા તરીકે ચૈતન્ય પરમાત્મા શાશ્વતી = સનાતન = નિત્ય પ્રજાઓનાં કલ્યાણર્થે અર્થપૂર્વક બનાવે છે. ભોક્તા, ભોગ્ય અને ભોગની ન્યાયપૂર્વક વ્યવસ્થા કરનાર ન હોય તો સૃષ્ટિનો કોઈ પ્રયોજન નથી. પરંતુ ભોક્તા (Consumer) તરીકે સનાતન જીવો = આત્માઓ ભોગ્ય તરીકે (Essential Commodities) જગત અને જરૂરી પદાર્થોને ઉત્પન્ન કરનાર

(Manufactures Prodcuts = Producer) તરીકે પરમાત્મા અસ્તિત્વમાં છે.

ત્રણ પદાર્થોની સત્તા નિત્ય છે. જગત પ્રવાહથી અનાદિ અનન્ત છે. જગતનું મૂળ-કારણ પ્રકૃતિ સ્વરૂપની અનાદિ-અનન્ત એટલે કે સનાતન છે. જીવાત્મા સ્વરૂપથી શાશ્વત છે. અને કર્મોને કારણે પ્રવાહથી અનાદિ અનન્ત બંધન-મુક્તિ પ્રાપ્ત કર્યા કરે છે. ઈશ્વર સ્વરૂપથી નિત્ય = શાશ્વત અને નિત્ય શુદ્ધબુદ્ધ મુક્ત સ્વભાવવાળી છે.

ત્રણેય નિત્ય સત્તાને સ્વીકૃતિ ન આપનાર અર્થાત્ ત્રણેયના અસ્તિત્વને નિત્ય ન માનનાર નાસ્તિકની કોટિમાં આવી જાય છે. 'નાસ્તિકો વેદનિષ્ઠકઃ' વેદવિરુદ્ધ મન્તવ્ય ધારણ કરનાર નાસ્તિક છે. આ મારા તમારા ધરની વાતો નથી. પરમકૃપાળુ પરમાત્માએ આપણાં બધાનાં કલ્યાણર્થે જે ઉપદેશ કર્યો છે તેને શબ્દેશઃ સ્વીકાર કરી તદનુસાર આચરણ કરવાથી કલ્યાણ થશે, અન્યથા કહેવાતા મહાત્માઓની ઠગારી વાણીથી ભ્રાન્તિયુક્ત બની આજીવન અંધકાર = ક્લેશ = દુઃખ પ્રાપ્ત કરી જીવન ધ્યેય = પરમાત્માને પ્રાપ્ત કરવામાં અસમર્થ = અયોગ્ય જ રહીશું.

(સંપૂર્ણ)

ક્રિયાત્મક યોગ પ્રશિક્ષણ શિબિર

૦૫ એપ્રિલ થી ૧૨ એપ્રિલ, ૨૦૧૫

યોગ શિબિરમાં પ્રસ્તુત કરવામાં આવનારા મુખ્ય વિષયો

૧ ધ્યાન, જપ, પ્રાણાયામ વિધિ	૨ શંકાઓનું સમાધાન,
૩ આસન-વ્યાયામ પ્રશિક્ષણ	૪ યજ્ઞ (અગ્નિહોત્ર), વેદ પાઠ
૫ વિશુદ્ધ જ્ઞાન, કર્મ, ઉપાસના	૬ મનોનિયંત્રણ
૭ યોગ દર્શનનાં સૂત્રોનું અધ્યાપન	૮ સંસ્કૃતના મંત્ર-શ્લોકોનું ઉચ્ચારણ
૯ આત્મ-નિરીક્ષણ	૧૦ દાર્શનિક આધ્યાત્મિક પ્રેરક પ્રવચન

● શિબિરમાં ભાગ લેવા ઈચ્છુક ધાર્મિક મહાનુભાવોએ ૨૫મી માર્ચ પહેલા આવેદન પત્ર ભરીને શિબિરના સ્થળે મોકલી આપવાનું રહેશે. ● આવેદન પત્ર ટપાલ, ફેક્સ, ઈ-મેઈલ દ્વારા મોકલી આપવાના રહેશે. ● આવેદન પત્રમાં પોતાનું નામ, ઉંમર, અભ્યાસ, વ્યવસાય, મોબાઈલ તથા ફોન નંબર, ઈ-મેઈલ ઉપરાંત અગાઉ આ પ્રકારની શિબિરમાં કેટલી વાર ભાગ લીધો છે તે તથા શિબિરમાં ભાગ લેવા પ્રેરણા આપનારનું નામ પણ અવશ્ય લખવાનું રહેશે. ● આવેદન પત્ર મળ્યા બાદ જેમને આશ્રમ દ્વારા સ્વીકૃતિ પત્ર મળે તેવા આવેદકોએ શુલ્કની રકમ રૂ. ૧૦૦૦/- કે જે માત્ર બેન્ક એકાઉન્ટમાં જ જમા કરાવવાના રહેશે. આર્થિક કારણોસર શુલ્ક આપવામાં અસમર્થ હશે તેમને યોગ્ય સમજીને શુલ્કમાં છૂટ આપવામાં આવશે. ● શિબિરાર્થી કોઈપણ ખતના વ્યસનો ધરાવતો ન હોવો ખોઈએ.

નામ : ક્રિયાત્મક યોગ પ્રશિક્ષણ શિબિર ૨૦૧૫
નંબર : ૦૧૭૯૦૧૦૦૦૧૮૦૫૨
શાખા : બેન્ક ઓફ બરોડા, ધનસુરા (જી. અરવલ્લી)
IFSC No : BARB0DHANSU

શિબિર સ્થળ

વાનપ્રસ્થ સાધક આશ્રમ

આર્યવન - રોજડ, પો. સાગપુર, જિ. સાબરકાંઠા-૩૮૩૩૦૦
ફોન : (૦૨૭૭૦) ૨૮૭૪૧૭ ૨૬૧૫૫૫,
E-mail : vaanprastharoad@gmail.com, Website : www.vaanprastharoad.org

સ્થાન સૌજન્ય : સર્વોત્કર્ષ સેવા સંસ્થાન

શ્યામજી કૃષ્ણ વર્મા : સ્વદેશાય સ્વાહા ઈદમ્ મમ !

અભ્યાસકાળ દરમ્યાન હોસ્ટેલમાં સાથે ભણેલા માંડવી (કચ્છ)ના એક મિત્ર સાથે હમણાં આકસ્મિક મુલાકાત થઈ. વાતવાતમાં મેં તેને પૂછ્યું 'તમારા ગામમાં શ્યામજી કૃષ્ણ વર્માની કોઈ સ્મૃતિ છે ? જવાબમાં તે કહે કે 'છે ને એક બાવલું છે. એ સિવાય બહુ ખબર નથી. અમારે ત્યાં તો ભાટિયા શેઠિયાઓનું ચલણ જ વધારે. આવા બિનગુજરાતી શેઠિયા બહુ ઓછા !!' પરંતુ મિત્રના 'જ્ઞાન' થી મને જરાયે આઘાત ન લાગ્યો. કારણ કે આપણે સૌએ સાથે મળીને આ મેઘાવી દેશભક્તની બેહદ ઉપેક્ષા કરીને તેમને બિનગુજરાતી જ નહીં પરંતુ બિનભારતીય પણ બનાવી દીધા છે.

૨૪ ઓગષ્ટ-૨૦૦૩ના રોજ પંડિત શ્યામજી કૃષ્ણ વર્માના અસ્થિ પૂરા તોંતેર વર્ષ બાદ સ્વદેશમાં પધારી રહ્યાં હતાં ત્યારે તેમનાં જ ગામમાં અને રાજ્યમાં કેટલાંક લોકો તેમના જીવન અને કર્તવ્ય વિષે જાણે છે એ પ્રશ્ન કરવો જ અસ્થાને છે. ઈતિહાસ અભ્યાસી ચંદ્રકાંત બક્ષી અનેકવાર દર્દ સાથે લખે છે કે હિન્દુ પ્રજા ઈતિહાસ પ્રત્યે તર્દન ઉદાસીન છે અને એવી ગાડરિયા મનોવૃત્તિ ધરાવતી પ્રજાનું મુકદ્દર તેમના હાથમાં નથી હોતું.

નિર્ધન પરંતુ અત્યંત તેજસ્વી શ્યામજીનો એ જ અરસામાં મહર્ષિ દયાનંદ સરસ્વતી (એ પણ ગુજરાતનું ઉપેક્ષિત ગૌરવ... ! બલિહારી ધરા ગુર્જરી...!!) સાથે સંપર્ક થયો અને એ સાથે શ્યામજીની ઓજસ્વીતાને નવું પરિણામ મળ્યું. સ્વામી દયાનંદની પ્રેરણાએ શ્યામજીને સંસ્કૃતના પ્રકાંડ અભ્યાસુ તો બનાવ્યા જ, પરંતુ પ્રખર રાષ્ટ્રવાદી એવા સ્વામીજીએ તેમને રાષ્ટ્રીય ચેતનાનો પ્રહરી થવાનો મંત્ર કૂંચ્યો.

ઈતિહાસ પ્રત્યેની આપણી ઉદાસીનતાનો અંજોએ ભરપૂર લાભ લીધેલો. એમણે ભણાવેલો સગવડિયો ઈતિહાસ ધીના શીરાની જેમ આપણે ગળે ઉતરી ગયો. એમણે કહ્યું એટલે આપણા પરાજીત માનસે સ્વીકારી લીધું કે આપણે તો સતતહારવા માટે ટેવાયેલાં છીએ. ૧૮૫૭નાં વિપ્લવને તેમણે સિપાહીઓના બળવા તરીકે જાણ્યો અને આપણું ડુંવાડું ન ફરજ્યું. વિનાયક દામોદર સાવરકરે અનેક પુસ્તકો - દસ્તાવેજો - તરથોનું અધ્યયન કરીને ૧૮૫૭નાં સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામની ખરી હકીકતોને પ્રકાશમાં લાવીને પહેલી વાર આપણા ગાડરિયા માનસને દોરતાં પરદેશી ભરવાડોને પડકારવાનું

પરાક્રમ કરેલું, એ સાવરકર અને તેમના જેવા અનેક મરજીવાઓને કાંતિની દીક્ષા અને જિંદગીની દિશા આપનાર મહાન દેશભક્ત એ પંડિતજી શ્યામજી કૃષ્ણ વર્મા !! આ નરપૂંગવ આપણા ગુજરાતના હતા અને સ્વદેશના કલ્યાણ કાજે પોતાનું સર્વસ્વ કરી ચૂક્યા હતા. એમનું જીવન એક એક ગુજરાતી માટે ગૌરવ અને પ્રેરણાયુક્ત છે. પણ કમનસીબે આજની એસએમએસ જનરેશન તેનાથી હતાશાજનક રીતે બેખબર અને બેપરવાહ છે.

ચોથી ઓક્ટોબર ૧૯૫૭ના રોજ કચ્છના માંડવી શહેરમાં ભાટિયા જ્ઞાતિમાં અત્યંત ગરીબ પરિવારમાં જન્મેલાં શ્યામજી બુદ્ધિમત્તામાં અત્યંત તેજસ્વી હતાં. વધુ અભ્યાસ માટે એક ભાટિયા શેઠની સહાયથી મુંબઈ આવેલાં શ્યામજીએ ગુજરાત ચલાવવા માટે શબ્દશઃ ધરધાટીનું કામ કરેલું, પરંતુ તારાનાં તેજમાં ચંદ્ર છુપે નહીં, સૂર્ય છુપે નહીં બાદલ ઘાયો... ! નિર્ધન પરંતુ અત્યંત તેજસ્વી શ્યામજીનો એ જ અરસામાં મહર્ષિ દયાનંદ સરસ્વતી (એ પણ ગુજરાતનું ઉપેક્ષિત ગૌરવ... ! બલિહારી ધરા ગુર્જરી...!!) સાથે સંપર્ક થયો અને એ સાથે શ્યામજીની ઓજસ્વીતાને નવું પરિણામ મળ્યું. સ્વામી દયાનંદની પ્રેરણાએ

શ્યામજીને સંસ્કૃતના પ્રકાંડ અભ્યાસુ તો બનાવ્યા જ, પરંતુ પ્રખર રાષ્ટ્રવાદી એવા સ્વામીજીએ તેમને રાષ્ટ્રીય ચેતનાનો પ્રહરી થવાનો મંત્ર કૂંચ્યો.

આ સમય દરમ્યાન જ ઓક્સફર્ડ યુનિ.ના સંસ્કૃતનાં પ્રકાંડ વિદ્યાન મોનિયર વિલિયમ્સે કોઈ ભારતીય

મદદનીશની સ્વામી દયાનંદની પૂછણ કરી. ઈ.સ. ૧૮૭૯માં આ હેતુથી ઈંગ્લેન્ડ ગયેલાં શ્યામજી નોકરી કરતા રહીને બેરીસ્ટર થયા. ઈ.સ. ૧૯૮૮માં ભારત પરત ફરેલ શ્યામજીએ બેરીસ્ટર તરીકે ખૂબ નામના મેળવી. એ ઉપરાંત રતલામ, અજમેર, ઉદયપુર અને જૂનાગઢના દિવાન તરીકે પણ કામગીરી બજાવી. આ સમય દરમ્યાન રાષ્ટ્રની તત્કાલિન પરિસ્થિતિ વિશેનું તેમનું ચિંતન વધુ ગંભીર બન્યું. ઉપરાંત રજવાડાઓનાં દિવાનપદનાં

ગાંધીજી અને નહેરૂવંશના જ ગુણગાન ગાતાં આપણાં ઈતિહાસનાં પાઠ્યપુસ્તકો, આપણું ભવિષ્ય સંપન્ન બને એ માટે પોતાનાં વર્તમાનની આહુતિ આપનારા આવા સપૂતોને ભૂલી જાય છે. આઝાદી એ કોઈ સ્થૂળ વસ્તુ નથી કે એકાદ ગાંધીજી કે નહેરૂએ અપાવી હોય !

मैं भूत और भविष्यत के स्तोताओं को, उपासकों को, आराधकों को, साधकों को, जोड़ने की एक कड़ी हूं

अग्नि: पूर्वैभि ऋषिभि:रीड्यो नूत नैरुत ।
ऋ० १.१.२
वह अग्निस्वरूप, ज्योतिस्वरूप, प्रकाशस्वरूप, ज्ञानस्वरूप, अग्रणी परम प्रभु पूर्व के ऋषि मुनि सन्त महात्माओं का स्तुत्य रहा है और नूतन-नवीन आगे आने वाले ऋषि-मुनी, सन्त-महात्माओं का स्तुत्य रहेगा ।

રહ છે, પૂજ્ય રહા છે, ઉપાસ્ય રહા છે, આરાધ્ય રહા છે. ' ઇસે મુઝે પ્રસન્નતા હી નહીં વરનુ મેરા અભિમાન થી બહુત કુછ ઝૂઝ ગયા । યહ સોચ કર કિ મેં હી કેવલ એસા નહીં હું. વરનુ ઇસ વિષય મેં મુઝ સે થી બહુત બડે-બડે મહાનુ પુરુષ સાધક, આરાધક, ઉપાસક, યોગી, તપસ્વી, ઋષિ-મહર્ષિ, પત્તજ્ઞલિ, વ્યાસ, ગુરુ વિરજાનન્દ, મહર્ષિ દયાનંદ, શ્રીરામ, શ્રીકૃષ્ણ, રામતીર્થ આદિ-આદિ સહ હો ચુકે હૈં જિનકે સમ્મુખ મેરી કુછ ગિનતી થી નહીં હૈ । તબ મેં અભિમાન કે ઝૂઝ જાને સે પર્યાઈ હલ્કા હો ગયા હું ।

इतना ही नहीं मुझे और भी प्रसन्नता तब हुई जब कि मैंने यह जाना कि वह अग्निस्वरूप प्रभु तो ऐसा है कि वह केवल पूर्व के अर्थात् भूतकाल के ऋषि-मुनि, सन्त-महात्माओं, उपासकों का ही पूज्य-उपास्य-आराध्य देव नहीं रहा है और न ही वर्तमानकाल मात्र वालों का वह उपास्य देव है बल्कि वह तो आगे आने वाले अर्थात् नूतन-नवीन भविष्य के गर्भ में छिपे हुए ऋषि-मुनि, सन्त-महात्माओं का भी उपास्य देव रहेगा, उनके लिए भी ज्योतिस्तम्भ-प्रकाशस्तम्भ बनकर उन्हें भी सतत् अपना ज्ञान-प्रकाश प्रदान करता हुआ उन्हें भी सदा गर्त में गिरने से और टोकर खाते से बचाता रहेगा, तथा सन्मार्ग पर निरन्तर अग्रसर करता हुआ उन्हें उंचा उठाता और आगे बढ़ाता रहेगा । अतः वह उन सब का भी ऐसा ही आराध्य देव बना रहेगा ।

यह सब जान-बुझकर, सोच-विचार कर मुझे हार्दिक प्रसन्नता हुई कि मैं इस दृष्टि से भूत और भविष्यत के स्तोताओं को, उपासकों को, आराधकों को, साधकों को, जोड़ने की एक कड़ी हूं । इसलिए मुझे अब भूत के अनुभवी स्तोताओं, साधकों, उपासकों, आराधकों, भक्तों के अनुभवों को प्राप्त कर और भी लगन से, श्रद्धा-भक्ति से उस अपने प्यारे और सब जग से न्यारे प्रभु की पूजा करनी है, आराधना करनी है, साधना करनी है, ताकी इस से जहां मुझे इस दिशा में और भी उंचा उठने और आगे बढ़ने की शक्ति मिले वहां मुझे से अन्वों को भी अर्थात् आगे आने वाले साधकों-उतासकों को भी दीशा मिले-राह-मिले, ताकि वे भी इस राह में कहीं गुमराह न हों, इस पथ पर कहीं भटकें नहीं, कहीं अटकें नहीं, कहीं लटकें नहीं, वरन् सहज सीधे लक्ष्य की ओर अग्रसर होते हुए वह सब-कुछ पा जायें जिस की कि उनकी आत्मा को भूख है, जिसकी कि उन्हें वास्तव में तलाश है । (ऋमशः)

वैदिक रश्मि
२ आचार्य रामप्रसाद वेदालंकार

उस अग्निस्वरूप, ज्योतिस्वरूप, ज्ञानस्वरूप, तेजस्वरूप, ओजः-स्वरूप प्रभु की मैं स्तुति करता हूं, प्रशंसा करता हूं, पूजा करता हूं, उपासना करता हूं । प्रथम तो मैं यही समजता रह कि केवल मैं ही उसकी स्तुति करता हूं और यह समज कर ही मैं अपने को ही अन्य सब की अपेक्षा कुछ विशेष मानने लगा, कुछ उततम मानने लगा, और ऐसा मानने पर मुझे कुछ अभिमान भी होने लगा, कुछ अहंकार भी होने लगा, परन्तु बहुत ही शीघ्र मुझे यह ज्ञात होने लगा कि जिस की मैं स्तुति-प्रार्थना और उपासना करता हूं वह तो पूर्व के बीते हुए युग-युगान्तरों के ऋषि, सन्त-महात्मा, भक्त और उपासकों का भी पुज्य रहा है, स्तुत्य रहा है । अर्थात् वे सब भी जी-जान से बड़ी श्रद्धा भक्ति से अपने-अपने समयों में उस महानु परमेश्वर की, उस जगत् के रचयिता जगदीश्वर की स्तुति करते रहे हैं, प्रशंसा करते रहे हैं, पूजा करते रहे हैं, आराधना करते रहे हैं, उपसना करते रहे हैं, ध्यान, भजन और पूजा करते रहे हैं, और इसके परिणाम स्वरूप ही वे उस प्रभु की अनुपम ज्योति से ज्योतिर्मय होते रहे हैं, उसके अनुपम प्रकाश से प्रकाशमान होते रहे हैं, उसके दिव्य ज्ञान से सच्चे ज्ञानी बनते रहे हैं, उसके दिव्य तेज से तेजस्वी एवं दिव्य ओजः से ओजोस्वी होते रहे हैं । इतना ही नहीं कि वे यह सब होकर आराम से बैठ गए हों वरन् वे अन्य सभी को भी प्रभु के प्रकाश से प्रकाशमय, प्रभु के ज्ञान से ज्ञानमय, प्रभु के तेज से तेजोमय, प्रभु के ओज से ओजोमय करने का हार्दिक प्रयास करते रहे हैं, तथा जो कुछ भी उस प्रभु के संग से वे पाते रहे हैं, वही सब कुछ दिल खोल कर वे बांटते रहे हैं, भेद-भाव रहित होकर वे वितरित करते रहे हैं ।

यह सब देख-सुन वा जान कर मुझको बहुत प्रसन्नता हुई कि - 'वह मेरा प्राणो से प्यारा प्रभु मेरा ही नहीं वरन् बीते हुए युगो में सहस्रो को, सहस्रों का ही नहीं वरन् अनन्त प्राणियों का सदा स्तुत्य

अनुभवशी भोખલી થતી જતી રાજ વ્યવસ્થા અને અંજોજોનો પ્રચંડ પગદંડો અનુભવ્યો. આ પરિસ્થિતિમાં વૈચારિક સ્વાતંત્ર્ય માટે ઈંગ્લેન્ડના કંઈક અંશે મુક્ત વાતાવરણમાં રહીને જ મક્કમ અને ચોક્કસ દિશાસુઝ સાથે કાર્ય કરવાના નિર્ધાર સાથે ઈ.સ. ૧૮૯૭માં તેમણે પત્ની સાથે દેહ છોડ્યો. એ પછી ક્યારેય તેમને માતૃભૂમિનાં દર્શન થવાનાં ન હતાં.

સ્વદેશ કલ્યાણ કાજે પોતાનું સર્વસ્વ સ્વાહા કરી જનારા પંડિત શ્યામજી કૃષ્ણ વર્માનું જીવન દરેક ગુજરાતી માટે ગૌરવયુક્ત છે. પરંતુ કમનસીબે આજની એસએમએસ જનરેશન તેનાથી હતાશાજનક રીતે બેખબર અને બેપરવાહ છે

લંડનમાં રહીને તેમણે હોમરૂલ સોસાયટીની સ્થાપના સાથે ભારતની આઝાદીની ચળવળને બુલંદ બનાવી. આ ઉપરાંત ઈન્ડિયન સોશ્યોલોજીસ્ટ નામનું અખબર શરૂ કર્યું. આ અખબારના માધ્યમથી તેમણે ભારતીય યુવાનો માટે અનેકવિધ શિષ્યવૃત્તિઓની જાહેરાત કરી. જેની શરત એટલી જ કે આ શિષ્યવૃત્તિનો લાભ લીધા પછી બ્રિટીશ સરકારની નોકરી ન કરવી ! ભારતના અનેક તેજસ્વી યુવાનો આ શિષ્યવૃત્તિના માધ્યમથી ઈંગ્લેન્ડ પહોંચ્યા અને કાંતિની દીક્ષા પામ્યા. જેમાં પ્રમુખ નામ છે વિનાયક દામોદર સાવરકર...! શ્યામજીએ લંડનમાં ત્રણ માણનું એક મકાન ખરીદીને તેને ઈન્ડિયા હાઉસ નામ આપ્યું. આ ઈન્ડિયા હાઉસ વિદેશમાં ભારતની આઝાદીનાં આંદોલનનું તીર્થધામ બની ગયું. સાવરકર ઉપરાંત મદનલાલ ધીંગરા, કુજવિહારી ઘોષ, સેનાપતિ બાપટ... કેટકેટલાં દેશભક્ત સપૂતોને ઈન્ડિયા હાઉસે જન્મ આપેલો ! આ દરેક પ્રવૃત્તિમાં શ્યામજીને અત્યંત સક્રિય પણે યોગદાન આપનાર ગુજરાતનું વધુ એક ઓજસ્વી (અને ઉપેક્ષિત!) રત્ન એટલે સરદારસિંહ રાણા ! (ભાજપનાં પૂર્વ પ્રદેશ પ્રમુખ રાજેન્દ્રસિંહ રાણાના પરદાદા!!)

ઈંગ્લેન્ડમાં અત્યંત નિર્ભિક્તપણે પ્રવૃત્તિ ચલાવ્યા પછી સરકારી દબાણ વધતા શ્યામજીએ પેરિસમાં નિવાસ કર્યો. ઈન્ડિયન સોશ્યોલોજીસ્ટની ધાર તેમણે સરદારસિંહ અને મેડમ કામાની મદદથી વધુ તેજીલી બનાવેલી. (ઈન્ડિયન સોશ્યોલોજીસ્ટનાં દુર્લભ અંકોનું વરિષ્ઠ પત્રકાર વિષ્ણુ પંડ્યાએ જતનપૂર્વક સંકલન કર્યું છે. આ દળદાર અને મહામોલું પુસ્તક મા.જે.પુસ્તકાલયમાં બીજા પુસ્તકોની આડશ તરીકે વપરાશ છે!) એ પછી ફ્રાંસ અને ઈંગ્લેન્ડ વચ્ચે પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ દરમ્યાન સંધિ થતાં ઈ.સ. ૧૯૧૪માં શ્યામજીએ પ્રવૃત્તિની સલામતી ખાતર સ્વીટ્ઝરલેન્ડ પ્રયાણ કર્યું અને જીવનની અંતિમ ક્ષણ સુધી દેશ સેવા માટે તન, મન, ધન શબ્દશઃ સ્વાહા કરી દીધું.

અત્યંત મેઘાવી, વિચક્ષણ અને ત્યાગ સંપન્ન જીંદગી જીવનાર આ મહાન સપૂતની સ્મૃતિમાં આપણે શું કર્યું ? માંડવીમાં એક બાવલું મૂક્યું, એક રસ્તાને નામ દઈ દીધું... બસ ! ગાંધીજી અને નહેરૂ વંશના જ ગુણગાન ગાતાં આપણાં ઈતિહાસનાં પાઠ્યપુસ્તકોમાં આપણું ભવિષ્ય સંપન્ન બને એ માટે પોતાનાં વર્તમાનની આહુતિ આપનારા આવા સપૂતોને ઈરાદાપૂર્વક ભૂલી જવાતાં હોય તેમ નથી લાગતું ? આઝાદી એ કોઈ સ્થૂળ વસ્તુ નથી કે એકાદ ગાંધીજી કે નહેરૂ લાવી આપે. આઝાદી માટેનાં અનેકવિધ પ્રયત્નો હતા. અને દેશકાજે જિંદગી અર્પણ કરકતાં આ સપૂતોને ભૂલવા જેવું બીજું કોઈ પાપ નથી.

દેશકાજે જલાવતન જિંદગી બસર કરનાર,મહાન ગુજરાતી દેશભક્ત શ્યામજી કૃષ્ણ વર્માનાં અસ્થિ, તોંતેર વર્ષ દેશ બહાર રઝળ્યા પછી સ્વદેશની માટીમાં વિલિન થવા પધારી રહ્યાં છે. તેનાં દર્શન અને સ્મૃતિથી આંખનાં ખૂણે જરા પણ નમી બાજે તો આપણે ધન્ય થઈશું.

- **ઘૈવત ત્રિવેદી (સાભાર : સમભાવ)**

ઉપદેશ કથા

ઉપકારનો બદલો

એકવાર એક તપાવના કિનારે એક ચકલી પાણી પી રહી હતી. એટલામાં એક કીડી વૃક્ષની ડાળ પરથી પાણીમાં પડી ગઈ. ચકલીએ જોયું કે તે ડૂબી રહી છે. તુરત તેણે કિનારા પર પડેલ એક પાંદડાને લઈ કીડી પાસે ફેંક્યું. ઝડપથી કીડી તેના પર ચઢી ગઈ. એટલામાં પવનની એક લહેર આવી, પાંદડું કિનારે આવી ગયું અને કીડી બચી ગઈ. કીડીએ મનોમન ચકલીનો આભાર માન્યો અને તે વૃક્ષની નીચે પોતાનો ખોરાક શોધવા લાગી.

એકવાર તે ચકલી વૃક્ષની ડાળ પર બેઠી હતી, ત્યારે એક શિકારી આવ્યો. તેણે ચકલીને મારવા માટે બંદુકથી નિશાન લીધું. આ જોઈ કીડી તેને બચાવવાનો ઉપાય શોધવા લાગી. ઉપકારનો બદલો ચુકવવાના આશયથી પ્રેરાઈ ઝડપથી તે શિકારીના પગમાં જોરથી ડંખ માર્યો.

અચાનક ડંખ લાગવાથી શિકારી ભુમ પાડી ઉઠ્યો, હાથ ધ્રુજ ગયા અને લક્ષ્ય ચૂકી ગયો. ચકલી બચી ગઈ. બંદુકનો અવાજ સાંભળી બધી ચકલીઓ ઉડી ગઈ. આમ તે કીડીએ ચકલીના અહેસાનનો બદલો ચૂકવી દીધો.

(શિક્ષા : નાના-નાના જંતુઓ પણ ઉપકારનો બદલો ચૂકવતા હોય છે. નાનાને નાના સમજી તેની ઉપેક્ષા કદી ન કરો. કરેલા ઉપકારને ભૂલી જનાર પાપી હોય છે.) - **મહેન્દ્ર ગાંધી**

ક્ષોટો ગૈલેશી

આર્યસમાજ, જુનાગઢ દ્વારા નેત્રયજ્ઞનું આયોજન

આર્યસમાજ, જુનાગઢ દ્વારા ગત તા. ૨૭મી ફેબ્રુઆરીના રોજ નેત્ર યજ્ઞનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ૧૫૦ જેટલા દર્દીઓએ ભાગ લીધો હતો. આ કેમ્પમાં નિષ્ણાંત ડોક્ટરો દ્વારા આંખનું નિદાન કરી જરૂરિયાતમંદ દર્દીઓને મોતીયાના ઓપરેશન માટે રાજકોટની રણછોડદાસજી હોસ્પિટલમાં મોકલવામાં આવ્યા હતા. બધા દર્દીઓ માટે ભોજનની વ્યવસ્થા તેમજ ઓપરેશનની વ્યવસ્થા આર્યસમાજ, જુનાગઢ દ્વારા કરવામાં આવી હતી.

ભુજોડી સ્થિત યોગધામના આચાર્ય ધ્ર. વિરેન્દ્રજી દ્વારા અજમેરમાં વૈદિક ધર્મનો પ્રચાર

વેદ કથા પાન ૧નું શેષ....
અંકિતભાઈ સુરાણીએ હાસ્યની રમઝટ બોલાવી હતી.
આ વેદકથાના સફળ આયોજનમાં દાતા સ્વ. રામાજી પ્રેમજી કેશરાણી પરિવાર (સ્વ. શિતેન્દ્રભાઈ પરશોત્તમભાઈ કેશરાણી, શ્રી ભરતભાઈ વિરેન્દ્રભાઈ હરીભાઈ કેશરાણી, શ્રી નવિનભાઈ હરિભાઈ કેશરાણી, શ્રી નિતિન વિરેન્દ્રભાઈ કેશરાણ, શ્રી કમલેશભાઈ ચંદુભાઈ નારાણી, શ્રી કિશોરભાઈ ચંદુભાઈ નાકરાણી, શ્રી નરેન્દ્રભાઈ અરજણભાઈ લિંબાણી, શ્રી મીતેશભાઈ શંકરલાલ સાંખલા, શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ શંકરભાઈ સાંખલા, શ્રી નંદુભાઈ કરશનદાસ કેશરાણી શ્રી શિવજીભાઈ સામજીભાઈ ધનાણી, શ્રી હિરેનભાઈ ચંદુલાલ કેશરાણી, શ્રી નરસીભાઈ ગોવિંદભાઈ કેશરાણી શ્રી નિરલભાઈ નરસીભાઈ કેશરાણી શ્રી મનમીત ભરતભાઈ કેશરાણી વગેરે તમામ સગવડો સુચારૂ રીતે પૂરી પાડી હતી.
સમગ્ર કાર્યક્રમનું સફળ સંચાલન શ્રી જગદીશભાઈ કેશરાણીએ કર્યું હતું. આભાર વિધિ આર્યસમાજના મંત્રી શ્રી ઈશ્વરભાઈ સેઠિયાએ કરી હતી. મોરારામ દરમ્યાન સ્ટેજનું સંચાલન શ્રી કમલેશભાઈ ચંદુલાલ નારાણીએ કર્યું હતું. આ વેદ કથા દરમ્યાન યોગધામ-ભુજોડીના આચાર્ય ધ્ર. વિરેન્દ્રજીનો સંપૂર્ણ સહયોગ પ્રાપ્ત થયો હતો.

તારીખ	સ્થળ	સમય	વિષય	સંપર્ક નંબર
૨૧	૧૨૪, રામેશ્વર પાર્ક, ગૌરી સીનેમા પાસે, ઓઢવ, અમદાવાદ	રાત્રે ૦૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦	વેદ પ્રવચન અને શંકા સમાધાન	શ્રી રાજકુમારજી મો. ૦૯૪૨૬૩૩૮૬૦૮
૨૨	આર્ય સમાજ, અંબાલાલ કોમ્પ્લેક્સ, સન એન્ડ સ્ટેપ કલબ પાસે, થલતેજ	સવારે ૮.૧૫ થી ૧૦.૧૫	વેદ પ્રવચન	શ્રી ગોવિંદરામજી મો. ૦૯૪૨૭૬૨૮૩૦૪
૨૨	આર્ય સમાજ, કાંકરિયા અમદાવાદ	સવારે ૧૧.૦૦ થી ૧૨.૦૦	વેદ પ્રવચન અને શંકા સમાધાન	ફોન : ૦૭૯-૨૫૪૫૪૩૭૩
૨૨	સેટેલાઈટ, આંબલી, અમદાવાદ	સાંજે	વેદ પ્રવચન	શ્રીરાજેશભાઈ (એડવોકેટ) મો. ૦૯૮૨૫૦૦૫૭૨૮
૨૩-૨૪	વેદિક સંસ્થાન, ઓઢવ, અમદાવાદ	સવારે ૧૦.૩૦ થી ૧૨.૦૦	આર્યાભિવિનય પાઠ	મો. ૦૯૪૧૧૨૬૬૨૦
૨૩-૨૪-૩૦	૧૨૪, રામેશ્વર પાર્ક, ગૌરી સીનેમા પાસે, ઓઢવ, અમદાવાદ	રાત્રે ૮.૩૦ થી ૧૦.૦૦	મનુસ્મૃતિ	શ્રી રાજકુમારજી મો. ૦૯૪૨૬૩૩૮૬૦૮
૨૩	૧૭, રાજ રેસીડેન્સી, માધવ સ્કૂલ રોડ, વજાલ, અમદાવાદ	સાંજે ૬.૦૦ થી ૭.૦૦	વેદ પ્રવચન	શ્રીમતી વૈશાલીબેન વસિષ્ઠ મો. ૦૯૨૨૮૭૮૮૬૭
૨૪	એચ-૫૦૪, રાધેકૃષ્ણ સોસાયટી કણાવતી મેગા મોલ પાછળ, વજાલ	રાત્રે ૮.૩૦ થી ૧૦.૦૦	વેદ પ્રવચન	શ્રી શશિકાંતભાઈ મો. ૦૯૩૨૭૦૧૫૮૪૮
૨૮	૩૪૨/૨, સેક્ટર-૪, ગાંધીનગર	રાત્રે ૮.૩૦ થી ૧૦.૦૦	સાંખ્ય દર્શન	શ્રી મહેન્દ્રભાઈ ગાંધી મો. ૦૯૮૨૪૭૫૧૧૯૧
૨૮	આર્યસમાજ, સેક્ટર-૨૪, ગાંધીનગર	સવારે ૮.૦૦ થી ૧૦.૩૦	સાંખ્ય દર્શન	શ્રી મહેન્દ્રભાઈ ગાંધી મો. ૦૯૮૨૪૭૫૧૧૯૧
૩૦	યુગલ કુંજ સોસાયટી, મોટા બગીચાની સામે, નરોડા, અમદાવાદ	સવારે ૧૦.૦૦ થી ૧૧.૦૦	સાંખ્ય દર્શન	શ્રીમતી રશ્મિબેન પટેલ ફોન-૨૨૮૪૨૨૫૬
૩૧થી ૨	જુનાગઢ		સરલ આધ્યાત્મિક શિબિર	શ્રીમતી સદગુણ આર્યા ફોન-૨૨૮૪૨૨૫૬

યરોતર પ્રદેશ આર્યસમાજ, આણંદ દ્વારા યોજાયેલી 'વિશ્વ કલ્યાણનો આધાર- અષ્ટાંગ યોગ' નિબંધ સ્પર્ધાનું પરિણામ

શ્રી પી. એમ. પટેલ હાઈસ્કૂલ શાહપુર	માધ્યમિક શાળા નં. ૧ આણંદ
પ્રથમ રાજ જયદિપસિંહ કિરણસિંહ ૯-અ	પ્રથમ પરમાર રેખાબેન બચુભાઈ ૯
દ્વિતીય ઠાકોર કમલેશભાઈ પુનમભાઈ ૯-અ	દ્વિતીય ગોહેલ નિરલ રાજેન્દ્રભાઈ ૯
તૃતીય ઠાકોર કેતનકુમાર રમેશભાઈ ૯	તૃતીય ગોહેલ હિનેશભાઈ ૯
મહાત્મા ગાંધી વિદ્યાલય કણજરી	
પ્રથમ સુથાર ઉર્જા જગદિશભાઈ ૯-અ	પ્રથમ શ્રીમતી કે.ડી. પટેલ વિદ્યામંદિર ગાના ૯-બ
દ્વિતીય મકવાણા પાયલ ડી. ૯-અ	દ્વિતીય પરમાર ચેતના જશભાઈ ૯-બ
તૃતીય પ્રજાપતિ નેહા રાજેશભાઈ ૯-અ	તૃતીય ભાવસાર પ્રિયા અનિલભાઈ ૯-અ
એમ.એમ. પટેલ સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ પીપળાવ	
પ્રથમ પંડ્યા રૂચિતા જયેશભાઈ ૯-બ	પ્રથમ પટેલ અર્કિતકુમાર રોહિતભાઈ ૯-અ
દ્વિતીય પટેલ દીપ મેહુલભાઈ ૯-બ	દ્વિતીય પંજાભી હર્ષ કિરણભાઈ ૧૦-અ
તૃતીય પરમાર મયુરી મનહરભાઈ ૧૦-બ	તૃતીય પટેલ હર્ષિલ વિજયભાઈ ૧૦-અ
શ્રીમતી ડી.એસ. પટેલ હાઈસ્કૂલ વલાસણ	
પ્રથમ હરીજન ખુશબુબેન જયંતિભાઈ ૧૦-સી	પ્રથમ પ્રજાપતિ જહાનવી અરવિંદભાઈ ૧૦-અ
દ્વિતીય સૈયદ હિનાબાનું ઈસુબઅલી ૧૦	દ્વિતીય સોલંકી હાર્દિક માનાભાઈ ૯-બ
તૃતીય યોહાણ પ્રિતિબેન સુરેશભાઈ ૧૦-બ	તૃતીય બારૈયા પ્રિયાંશુ અજયભાઈ ૯-બ
ભાલેજ હાઈસ્કૂલ ભાલેજ	
પ્રથમ મલેક સબાનાબાનું સબ્બીરમિયા ૧૦-અ	પ્રથમ દલવાડી ઋત્વીક એચ. ૧૦-બ
દ્વિતીય વ્હોરા એમ. ઉવેશ હરુનભાઈ ૧૦-અ	દ્વિતીય બારોટ પ્રકાશ સી. ૯-ઈ
તૃતીય રોહિત હાર્દિકકુમાર પ્રવિણભાઈ ૧૦-અ	તૃતીય પંચાસરા વૈભવ ડી. ૧૦-અ
વી.જે. પટેલ પ્રેક્ટિસિંગ હાઈસ્કૂલ આણંદ	
પ્રથમ વ્હોરા અસ્વીરા સલીમભાઈ ૯-અ	પ્રથમ પટેલ સાક્ષીબેન દિલીપભાઈ ૯
દ્વિતીય પ્રજાપતિ હેતલ વિરજભાઈ ૯-બ	દ્વિતીય પરમાર વિરલકુમાર રાજુભાઈ ૯
તૃતીય વ્હોરા નર્મીકાબેન હબીબભાઈ ૯-અ	તૃતીય તળપદા જિનલ રમેશભાઈ ૯

(સંપૂર્ણ)

Welcome to Divine Power Activation Academy

We assure you that, if your child is between age of 6 to 14, he/she will go home with extraordinary 6th sense power as well as enhanced concentration and understanding. And you will be surprised to know that this can be achieved within two days workshop. We have read and heard about enhanced power of five senses (Shabda, Sparsh, Roop, Ras and gandha) as well as the 6th sense which were achieved by our Yogis & Sages. These will be observed in your child at the conclusion of this workshop. You will be delighted to see your child indentifying colours with closed eyes. Some children can also read books immediately and some can read within few days practice at home.

- Do you want to see your child with following specific powers?**
01. Enhanced concentration
 02. Enhanced intelligence
 03. Sharp memory
 04. Improved grasping
 05. Enhanced analysis power
 06. Improved decision taking ability
 07. High confidence
 08. Control over emotions
 09. Improved ability of co-ordination
 10. Utilization of both left and right brain
 11. Understanding brain as miraculous tool
 12. Utilization of this miraculous tool to get what ever you want

If you are able to manage followings

- 01 Minimum 20 Students Age Between (6 to 14)
- 02 Sound Proof Hall
- 03 Projector
- 04 Professional Music System
- 05 Travel exp. of 2 persons (From Gandhinagar-Gujarat)
- 06 3 days stay of 2 persons (with Food)

Here is the offer for you
Just Pay 3000/- per student. (Actual is 15000/-)
This special offer is for Members of Ary Samaj & Schools.

For more details contact
094284 22286

સ્થાન સૌજન્ય : સર્વોત્કર્ષ સેવા સંસ્થાન

આર્યસમાજ, જુનાગઢ દ્વારા સ્વાઈન ફ્લુથી બચવા માટે ૨૧ કુંડીય વસંત નવસસ્યેષ્ટિ યજ્ઞ સંપન્ન

આર્યસમાજ, જુનાગઢ દ્વારા ગત તા. ૪થી માર્ચના રોજ સાંજે ૫ કલાકે આર્યસમાજના પટાંગણમાં ૨૧ કુંડીય યજ્ઞનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ યજ્ઞમાં ૧૭૦ જેટલા લોકોએ હાજર રહીને લાભ લીધો હતો. આ યજ્ઞનું સફળ સંચાલન સંસ્થાના પુરોહિત શ્રી કમલેશજીએ કર્યું હતું. યજ્ઞ ચિકિત્સા દ્વારા સ્વાઈન ફ્લુથી કેવી રીતે બચી શકાય તથા હોળીના સ્નેહમિલન કાર્યક્રમના માધ્યમથી આ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ વિશેષ યજ્ઞ માટે વિવિધ પ્રકારની ઔષધિઓની સામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવી

હતી. જેમાં લીમડો, ગળો, તુલસી, બીલી, નત્રોડ, કેસુડો, અરડુસી, ગુગળ, તમાલપત્ર તથાપત્ર કપુર સામગ્રી વગેરે મેળવવામાં આવ્યું હતું. યજ્ઞમાં હાજર રહેલા તમામ લોકોએ આહૂતિ આપી હતી અને સંધ્યા સમયે સમગેરે વાતાવરણ સ્વાહકારથી ગુંજી ઉઠ્યું હતું. યજ્ઞની સમાપ્તિ બાદ ૧૧ રમકનીધમઈ ઉસાદડીયાએ પર્યાવરણ અને યજ્ઞનું મહત્વ

સમજાવ્યું હતું. કાર્યક્રમને અંતે સ્વાસ્થ્ય વર્ધક ઉકાળાનું વિતરણ પણ કરવામાં આવ્યું હતું. અંતમાં અલ્પાહાર બાદ કાર્યક્રમ સંપન્ન થયો હતો. આ કાર્યક્રમને સફળ બનાવવા સંસ્થાના કારીબારી સભ્યોએ ખૂબ જહેમત ઉઠાવી હતી. હાજર રહેલા તમામ લોકોએ આ સુંદર અને સફળ કાર્યક્રમની ભરપુર પ્રશંસા કરી હતી. આ પ્રસંગે આર્યસમાજના મંત્રી દ્વારા આ પ્રકારના યજ્ઞ સોસાયટી, મહોલ્લામાં કરવા હોય તો તે માટે આર્યસમાજ તરફથી નિ:શુલ્ક સેવા આપવામાં આવશે.

દયાનંદ ટાઈમ્સ

⇒ સાંપ્રત ઘટનાઓનું આદર્શ દૈનિકોણથી વિવેચન.
⇒ વૈદિક સાહિત્યના ગહન સિદ્ધાંતોનું સરળ પ્રસ્તુતિકરણ.
⇒ વેદ-દર્શન-ઉપનિષદ જેવા આધ્યાત્મિક ગ્રન્થોમાં નિહિત જ્ઞાનની સરળ પ્રસ્તુતિ.
⇒ બાળકો માટે ઉપદેશ કથા.
⇒ સ્વાસ્થ્ય સંબંધિત જાણકારી.
⇒ વૈદિક વિદ્યાનોના ચિંતનાત્મક લેખો.
⇒ ગુજરાતના આર્યસમાજોના કાર્યક્રમોના સમાચારો.
⇒ રાષ્ટ્રીય અને સાંસ્કૃતિક ગૌરવના ભાવ ભરતું એકમાત્ર ક્રાંતિકારી પાક્ષિક.

શુભેચ્છક વાર્ષિક લવાજમ : રૂ. ૨૦૦/-
: કાર્યાલય :
૭૯૧/ડી/૩, પંચશીલ પાર્ક, સેક્ટર-૨૧, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૨૪. ફોન - (૦૭૯) ૨૩૨૧૦૦૭૧ મો. - ૯૪૨૮૪-૨૨૨૮૬

આપ આપના કાર્યક્રમોની પ્રેસનોટ તથા ફોટોગ્રાફ ઈ-મેઈલથી પણ મોકલાવી શકો છો.....
E-mail
dayanandtimes@gmail.com
agnipathgnr@gmail.com